

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **R. V.**, zastoupen opatrovníkem JUDr. Veronikou Mašlonkovou, advokátkou, se sídlem U Soudu 327/5, 500 03 Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 5. 2016, č. j. OAM-386/ZA-ZA11-P14-2016, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. 7. 2016, č. j. 43 Az 24/2016 – 28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému opatrovníkovi žalobce, JUDr. Veronice Mašlonkové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1.600 Kč, která je splatná do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce podal dne 19. 4. 2016 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Je státním příslušníkem Ukrajiny, naposledy žil v obci D. v Zakarpatské oblasti. Do České republiky přicestoval na základě dlouhodobého víza na 180 dní vydaného Polskou republikou s platností od 20. 2. 2016 do 10. 12. 2016. Rozhodnutím č. j. OAM-386/ZA-ZA11-P14-2016 ze dne 9. 5. 2016 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaný rozhodl, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavil dle § 25 písm. i) téhož zákona. Dále rozhodl o tom, že státem příslušným k posouzení žádosti dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“), je Polská republika. Podle čl. 12 tohoto nařízení totiž platí, že pokud je žadatel držitelem platného povolení k pobytu nebo víza, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu

příslušný členský stát, který toto povolení nebo vízum vydal. Dne 14. 7. 2016 byl žalobce transferován do Polské republiky.

[2] Žalobce napadl citované rozhodnutí žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“). V žalobě uvedl, že žalovaný nevzal v úvahu skutečnost, že k Polské republice nemá žádné bližší vazby. Naopak v České republice žijí jeho sestry a je to pro něj cílová země. Rád by rovněž zajistil adekvátní péči pro svého syna, který trpí dětskou mozkovou obrnou. Na Ukrajině toho není schopen, jelikož tam není dostatek pracovních příležitostí a možnost zajistit dostatečnou zdravotní péči.

[3] Krajský soud žalobu rozsudkem ze dne 11. 7. 2016, č. j. 43 Az 24/2016 - 28 (dále jen „napadený rozsudek“), jako nedůvodnou zamítl. Uvedl, že žalovaný se musel zabývat tím, zda je ve věci dána příslušnost České republiky k posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Žalovaný poté správně aplikoval čl. 12 nařízení Dublin III, neboť je zřejmé, že dne 19. 4. 2016, kdy podal žalobce žádost o mezinárodní ochranu na území České republiky, byl držitelem dlouhodobého víza vydaného Polskou republikou s platností ode dne 20. 2. 2016 do dne 10. 12. 2016. Žádost byla správně shledána nepřipustnou a správní řízení zastaveno. Vzhledem k těmto skutečnostem nemohl žalovaný hodnotit žádost žalobce po věcné stránce a zabývat se konkrétními důvody pro udělení mezinárodní ochrany.

[4] Krajský soud se ztotožnil s žalovaným v tom, že na úrovni Evropské unie nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí pro členské státy Evropské unie, které by jednoznačně deklarovalo systematické nedostatky řízení ve věci mezinárodní ochrany a přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu v Polské republice dosahující rizika nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu Listiny základních práv Evropské unie. Rovněž úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, jako nejvyšší orgán odpovědný za dohled nad dodržováním a naplňováním Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Newyorského protokolu z roku 1967, nevydal žádné stanovisko požadující, aby se členské státy Evropské unie zdržely transferu žadatelů o mezinárodní ochranu do Polské republiky. Nejsou taktéž známy žádné informace, že by instituce působící v oblasti mezinárodní ochrany uprchlíků vydaly prohlášení o nehumanitárních podmínkách v polských zařízeních v průběhu azylového řízení. Žalobce neposkytl žádné konkrétní tvrzení či důkaz o tom, že by v Polské republice nebyly dodrženy zákonné postupy, či že by zde existovaly systematické nedostatky v azylovém řízení či podmínkách přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu.

[5] Žalobce („stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Závěr žalovaného i krajského soudu, podle nějž nedochází v Polské republice k systematickým nedostatkům v řízení o žádostech o azyl, má stěžovatel za nesprávný. Ze závěrů Evropského parlamentu ze dne 13. 4. 2016 je zřejmé, že v Polské republice nejsou dodržována základní lidská práva, když jsou zde značné pochybnosti, zda Ústavní soud Polské republiky je schopen dbát na dodržování ústavy a zaručovat dodržování právního státu, neboť již 13. 1. 2016 se Komise rozhodla zahájit strukturovaný dialog v rámci postupu pro posílení právního státu a zaslala polské vládě dopis s žádostí o objasnění situace v Polsku.

pokračování

[6] Stěžovatel s odkazem na článek z Migration Review č. 1/2016 „*Ukrainian asylum seekers and a Polish immigration Paradox*“ a zprávu zveřejněnou na internetových stránkách Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky „*Ukrainians: rejected at home but Poland says they are not refugees*“, které musely být žalovanému známy z jeho úřední činnosti (z dřívějších správních řízení), je přesvědčen, že žalovaný má informace, z nichž je možné usoudit na systematická pochybení při posuzování žádostí v Polské republice, která svou závažností zakládají příslušnost České republiky k posouzení stěžovatelovy žádosti o mezinárodní ochranu. Dle polského práva se uprchlík musí pokusit přemístit do bezpečné části své země, když tato premisa odporuje judikatuře Evropského soudního dvora pro lidská práva (rozhodnutí *Sarah Sheekh proti Nizozemí* ze dne 11. 1. 2007).

[7] Žalovaný pokládá kasační stížnost za nedůvodnou a nesouhlasí s tvrzením stěžovatele, že azylový systém v Polské republice vykazuje systematické nedostatky ve smyslu čl. 3 nařízení Dublin III. Samotnou skutečnost, že polské orgány při posuzování důvodnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany žadateli z Ukrajiny upřednostňují možnost vnitřního přesídlení, nelze podřadit pod systematické nedostatky v azylovém řízení (dle rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2016, č. j. 2 Azs 113/2016 – 26, nebo ze dne 28. 7. 2016, č. j. 2 Azs 114/2016 – 34).

[8] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo namíste kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění svého usnesení připojuje.

[9] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany odmítne pro nepřijatelnost, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele; k tomu, kdy je kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná, existuje početná a ustálená judikatura tohoto soudu. Například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, Nejvyšší správní soud uvedl: *O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namíste změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu*

nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti. Stěžovatel k otázce přijatelnosti své kasační stížnosti uvádí, že na jedné straně stojí postup správního orgánu, který formálně aplikoval čl. 3 nařízení Dublin III, a na straně druhé právo stěžovatele na mezinárodní ochranu, jehož se mu v Polské republice nedostane. Napadeným rozsudkem je tudíž zasaženo do práva stěžovatele na spravedlivý proces. Nejvyšší správní soud však v souzené věci tvrzený přesah vlastních zájmů ani jiný důvod přijatelnosti kasační stížnosti neshledal.

[10] Podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) *soud přezkoumá v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí.* Uvedené ustanovení je projevem dispoziční zásady ve správním soudnictví. V případě ochrany před nezákonným rozhodnutím je na žalobci, aby v zákonné lhůtě soustředil důvody, v jejichž mezích má být rozhodnutí soudem zkoumáno. Soudní přezkum není a nemůže být všeobecnou kontrolou zákonnosti postupu a rozhodování správních orgánů. Je vždy na osobě rozhodnutím dotčené, zda toto rozhodnutí akceptuje, či zda se proti němu bude bránit u soudu; je rovněž na její vůli, jaká pochybení označí za podstatná (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 – 84).

[11] Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. dále platí, že *kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.* V tomto ustanovení se projevuje zásada koncentrační. Užití tohoto principu lze považovat za zcela racionální, neboť zajišťuje, aby výhrady účastníků řízení proti správnímu rozhodnutí byly pořadem práva nejprve projednány krajskými soudy, přičemž Nejvyšší správní soud přezkoumá již pouze zákonnost závěrů krajských soudů k jednotlivým skutkovým a právním otázkám, které jim byly v žalobách předestřeny. Výše uvedené lze vyjádřit také tak, že všechny důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí nebo všechny vady řízení, které mu předcházelo, musí být uplatněny tak, aby již krajský soud měl možnost se řádně a v úplnosti se všemi žalobními námitkami vypořádat. Pouze tehdy, jestliže stěžovatel nemohl důvody v řízení před krajským soudem uplatnit, může o ně opřít kasační stížnost (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006 – 155).

[12] V posuzovaném případě stěžovatel v žalobě pouze stručně namítal, že žalovaný nevzal v úvahu absenci jeho vazeb k Polské republice a přítomnost jeho sester v České republice. Rád by rovněž zajistil adekvátní péči pro svého syna, který trpí dětskou mozkovou obrnou. Na Ukrajině toho není schopen, jelikož tam není dostatek pracovních příležitostí a možnost zajistit dostatečnou zdravotní péči. Z argumentace krajského soudu vyplývá, že má uvedené námitky za liché, jelikož žalovaný nemohl zkoumat věcné důvody žádosti o mezinárodní ochranu. Ztotožnil se s žalovaným v tom, že v dané věci je dána příslušnost Polské republiky o žádosti věcně rozhodnout.

[13] Nad rámec vznesených žalobních bodů krajský soud v obecné rovině aproboval postup žalovaného, který z úřední povinnosti zkoumal případné překážky předání stěžovatele do Polské republiky s ohledem na možnost existence systémových nedostatků azylového řízení, a se závěry žalovaného se ztotožnil.

pokračování

[14] V kasační stížnosti stěžovatel zcela nově předkládá tvrzení o systémových nedostatcích v Polské republice, přičemž poukazuje na politickou krizi v souvislosti se sporem o jmenování soudců polského Ústavního soudu a na skutečnost, že polské orgány s odkazem na možnost vnitřního přesídlení neudělují mezinárodní ochranu žadatelům z Ukrajiny, kteří utíkají z oblastí přímo zasažených ozbrojeným vojenským konfliktem. Na podporu svých tvrzení předkládá několik listinných důkazů v podobě Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. dubna 2016 o situaci v Polsku (2015/3031(RSP)), článku z časopisu Migration Review č. 1/2016 „*Ukrainian asylum seekers and a Polish immigration Paradox*“ a zprávy z internetových stránek Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky „*Ukrainians: rejected at home but Poland says they are not refugees*“.

[15] Nejvyšší správní soud si je vědom, že ve věcech mezinárodní ochrany existují specifické důvody k překročení žalobních bodů vymezených žalobcem ve smyslu příslušných ustanovení s. ř. s. Jsou jimi mezinárodní závazky, které je třeba respektovat; soud tedy musí nad rámec žalobních bodů respektovat princip *non-refoulement* vyplývající z Ženevské úmluvy a z čl. 3 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. I z úřední povinnosti tudíž soud musí přihlídnout ke skutečnostem, které by nasvědčovaly tomu, že výkon napadeného rozhodnutí by znamenal pro žadatele vážnou újmu nebo vystavení hrozbě mučení či nelidského a ponižujícího zacházení či trestu, a to za situace, kdy již nepřichází v úvahu žádné další řízení, v němž by mohla být ochrana poskytnuta (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2006, č. j. 2 Azs 75/2005 – 75, nebo usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 – 84).

[16] V posuzovaném případě však není vůbec jasné, jak by se mohla v rámci řízení o mezinárodní ochraně, které má být se stěžovatelem vedeno v Polské republice, projevit poukazovaná ústavní krize nebo tvrzené uplatňování principu vnitřního přesídlení vůči žadatelům o mezinárodní ochranu, pocházejícím z území zasažených ozbrojeným konfliktem. Sám stěžovatel pochází ze Zakarpatské oblasti při samé západní hranici země, která je od místa bojů vzdálena několik set kilometrů. I kdyby tedy k tvrzeným nedostatkům skutečně docházelo, právní sféry žalobce by se to nijak nedotklo.

[17] Nejvyšší správní soud navíc v nedávné minulosti konstatoval, že *Polská republika je bezpečnou zemí, která neporušuje základní lidská práva a dbá na jejich dodržování, a samotnou skutečnost, že polské státní orgány při posuzování důvodnosti žádostí o udělení mezinárodní ochrany žadateli z Ukrajiny upřednostňují možnost vnitřního přesídlení, nelze podřadit pod systematické nedostatky v azylovém řízení* (srov. žalovaným citované rozsudky ze dne 22. 3. 2016, č. j. 9 Azs 27/2016 – 37, ze dne 26. 5. 2016, č. j. 2 Azs 113/2016 – 26, nebo ze dne 28. 7. 2016, č. j. 2 Azs 114/2016 – 34).

[18] Nejvyšší správní soud tudíž kasační stížnost odmítl podle § 104a odst. 1 s. ř. s. O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s, podle něž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[19] Jelikož je žalobce neznámého pobytu, byl mu v souladu s ustanovením § 29 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), ve spojení s § 64 s. ř. s.

usnesením krajského soudu ze dne 12. 9. 2016, č. j. 43 Az 24/2016 – 39, ustanoven opatrovník, advokátka JUDr. Veronika Mašlonková. Zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování hradí v případě ustanoveného zástupce stát [§ 35 odst. 8 s. ř. s.], pro ustanoveného opatrovníka platí toto pravidlo obdobně [§ 31 o. s. ř.]. Soud přiznal opatrovníkovi žalobce částku 1.000 Kč za dva úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení a podání kasační stížnosti [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 5 a s § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] a částku 600 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů s těmito úkony spojených (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. prosince 2016

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu